

зб. наук. праць. Полтава : ПП Шевченко 2014.

5. Гримович Ю. Політика оцінки ризику. *Охорона праці*. 2012. №11. С. 26–29.

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Момот Олена Олегівна

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

***Анотація.** У статті розкрито навчальний курс «Педагогічні технології формування культури здоров'я у фізичному вихованні», який має на меті розширення й поглиблення знань про стан та безпеку здоров'я, здоровий спосіб життя, навичок здоров'язбережувальної поведінки, як умов ефективної навчально-професійної діяльності і узагальненого показника професійної культури особистості майбутнього спеціаліста.*

***Ключові слова:** культура та безпека здоров'я, здоровий спосіб життя, заклад вищої освіти, освітній процес, студент.*

Фізична культура створює умови для формування у людини ціннісних орієнтацій щодо культури здоров'я та здорового способу життя, виховання потреби та звички займатися фізичною культурою та спортом, прагнення досягти оптимального рівня особистого здоров'я, фізичного розвитку, рухових якостей, морально-вольових рис характеру і психологічної підготовки до ведення активного життя та професійної діяльності.

На сучасному етапі розвитку суспільства постає потреба інтенсивного розвитку фізичного виховання для підвищення рівня фізичної витривалості, здоров'я та захисних функцій організму. Разом з розвитком фізичного виховання виникає необхідність у створенні здоров'язбережувального середовища під час виконання фізичних вправ, створення універсальних технік безпеки, тим самим забезпечуючи найкращі умови для фізичного розвитку людини.

Мета статті полягає у формуванні здоров'язбережувального середовища студентської молоді через реалізацію навчальної дисципліни «Технології формування культури здоров'я у фізичному вихованні».

Для багатьох навчальних закладів оздоровлення починається із впровадження здоров'язбережувальної педагогіки. Створюються різні моделі шкіл сприяння здоров'ю, які забезпечують необхідні умови для успішного впровадження інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я молоді.

За В. Беспалько, педагогічна технологія – сукупність психолого-педагогічних установок, які визначають спеціальний набір і комбонування форм, методів, способів, прийомів навчання, допоміжних засобів; вона – організаційно-методичний інструментарій педагогічного процесу [1].

Інтереси суспільства вимагають від майбутнього фахівця високого рівня особистої фізичної культури, формування культури та безпеки здоров'я, вміння регулювати рівень своєї професійної працездатності, зміцнювати біологічний потенціал своєї життєдіяльності. А оскільки навчання у закладі вищої освіти є найскладнішою формою розумової діяльності студента, яке характеризується великим обсягом інтелектуальної роботи, значним щоденним навантаженням, необхідністю постійного виконання плану організації режиму робочого дня, тижня, це призводить до стрімкого зростання впливу на студента психоемоційних, фізіологічних і техногенних факторів зовнішнього середовища. У зв'язку з цим студентству необхідна обґрунтована рекреація (відновлення, активний відпочинок). Усі ці функції реалізуються через систему дисциплін за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

Саме цим обумовлена необхідність розробки і апробації навчальної дисципліни

«Технології формування культури здоров'я у фізичному вихованні» передбачає формувати осмислене та відповідальне ставлення до свого здоров'я і оточення через засвоєння знань про здоров'я та здоровий спосіб життя, навичок здоров'язбережувальної поведінки, як умови ефективної навчально-професійної діяльності і узагальненого показника професійної культури особистості майбутнього спеціаліста. Вивчення даного курсу передбачає тісний зв'язок з навчальною дисципліною «Безпека життєдіяльності», в результаті опанування яких здобувачі набувають фахових компетенцій:

- здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я у професійній діяльності;

- здатність оцінювати обстановку та планувати заходи захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій за допомогою новітніх теорій, методів і технологій з урахуванням професійної діяльності;

- здатність формувати культуру здорового та безпечного життя;

- здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

Будь-яка технологія має відповідати основним критеріям технологічності: концептуальності, системності, керованості, ефективності, відтворюваності. Однак, необхідне розуміння, що нова якість освіти, яка забезпечила б розвиток сучасного суспільства, може бути досягнута лише при створенні певних умов організації такого освітнього процесу, який не зашкодить здоров'ю дітей та молоді і буде спрямований на збереження, зміцнення та формування здоров'я учасників процесу. А це вимагає від педагогів застосування своєрідних підходів в освіті й вихованні на основі безпеки здоров'я та здоров'язбережування [3].

Силабус навчальної дисципліни диференційований лекційними, практичними заняттями, самостійною роботою та системою контролю, що, у свою чергу, забезпечує теоретичну та практичну підготовку фахівців.

Основними результатами навчальної дисципліни є:

- використовувати технології збереження здоров'я у фізичному вихованні;

- передбачити основні напрями інноваційних перетворень у фізичному вихованні;

- планувати та організовувати освітній процес у спосіб, сприятливий для здоров'я і безпеки самої людини та її соціального оточення;

- упроваджувати сучасні технології формування культури здоров'я з урахуванням вимог до техніки безпеки матеріально-технічного забезпечення у професійній діяльності.

Висновки. Отже, навчальний курс «Педагогічні технології формування культури здоров'я у фізичному вихованні» зумовлюється метою розширення й поглиблення знань про стан та безпеку здоров'я, здоровий спосіб життя, навичок здоров'язбережувальної поведінки, як умови ефективної навчально-професійної діяльності і узагальненого показника професійної культури особистості майбутнього спеціаліста.

Список використаних джерел

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогические технологии. М : Педагогика, 1989. 192 с.
2. Момот О. О. Алгоритм збереження здоров'я : метод. поради та рекомендації : навч.-метод. посіб. Полтава : Шевченко Р. В., 2017. 129 с.
3. Момот О. О. Виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу : монографія. Полтава : Видавництво ПНПУ, 2017. 339 с.
4. Момот О. О. Технології створення здоров'язбережувального середовища вищого навчального закладу. *Витоки педагогічної майстерності*. Полтава, 2016. Вип. 18. С. 222–228.
5. Момот О. О. Опис навчальної дисципліни «Менеджмент безпеки під час занять

з фізичної культури». *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 18 (1-2015). С. 283–287.

6. Нормативні положення та методичні вказівки до правил безпеки під час занять з фізичного виховання й спорту : метод. реком. для наук.-пед. працівників і студентів ун-ту / уклад. Жалій Т. В., Момот О. О. ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. 57 с.

МЕДИКО-ФІЗІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ЯК ОСОБЛИВІСТЬ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Нагаль Тетяна Сергіївна

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Анотація. У статті приділено увагу питанню медико-фізіологічного аспекту як особливості профорієнтаційної роботи на уроках трудового навчання. По особливості обґрунтованого вибору професії, для здійснення якого необхідно враховувати особливості психофізіологічного статусу, характеру й особистості підлітка, його індивідуально-типологічні дані і стан здоров'я.

Ключові слова: медико-фізіологічний аспект, трудове навчання, урок, профорієнтаційна робота, підлітки.

Сутність та система організації професійної орієнтації завжди визначалася запитами суспільства, політико-економічними особливостями, певними досягненнями науки і техніки, становленням і особистісним розвитком людини. Тому сучасний стан зазначених вище факторів зумовив необхідність модернізації системи профорієнтації в нашій країні, удосконалення її структурної організації відповідно до запитів ринку праці, оновлення її змісту, форм та методів з метою формування фахівця з високим професійним рівнем та прагненням досягти вершин майстерності та компетентності.

В умовах глобальних реформ усіх сфер суспільства кардинально змінюється підхід до організації системи охорони здоров'я. Здоров'я має важливе значення у житті кожної людини і є пріоритетом кожної країни, оскільки від його стану залежить індивідуальний і суспільний добробут та благополуччя [4].

Профорієнтація – це науково обґрунтована система соціально-економічних, психолого-педагогічних, медико-біологічних і виробничо-технічних заходів щодо надання молоді особистісно орієнтованої допомоги у виявленні й розвитку здібностей і схильностей, професійних і пізнавальних інтересів у виборі професії, а також формування потреби у праці й готовності працювати в умовах ринку, багатшаровості форм власності й діяльності. Вона реалізується в ході навчально-виховного процесу, позаурочної та позашкільної роботи з учнями [1].

Цілі профорієнтації полягають у наданні профорієнтаційної підтримки учням у процесі вибору профілю навчання та сфери майбутньої професійної діяльності; вироблення в школярів свідомого ставлення до праці, професійного самовизначення в умовах свободи вибору сфери діяльності відповідно до своїх можливостей, здібностей і з урахуванням вимог ринку праці; одержанні несуперечливих відомостей щодо переваг, схильностей і можливостей учнів для розподілу їх за профілями навчання; забезпеченні широкого діапазону варіативності профільного навчання за рахунок комплексних і нетрадиційних форм і методів, що застосовують на уроках та у виховній роботі елективних курсів; додатковій підтримці деяких груп школярів, щодо яких легко спрогнозувати труднощі у працевлаштуванні; виробленні гнучкої системи кооперації старшої школи з установами додаткової та професійної освіти, а також з підприємствами міста, регіону.

Янцур М. розглядає професійну орієнтацію як систему соціально-економічних,